

YouTube i la destrucció del temps

1. El 22 de novembre del passat 2008, es va emetre (i s'emet) mundialment en directe –des de San Francisco i Tokio, via *stream*– l'esdeveniment internàutic de la temporada: *Youtube Live*, un híbrid mastodòntic entre el concert multitudinari i l'espectacle de varietats amb reminiscències del *freak show*. Els seus protagonistes eren (i són) les estrelles i talents de la curta història de YouTube, encimats pels milions d'usuaris i les seves visites de creixement exponencial. El celebèrrim servidor de vídeos era (i és) perfectament conscient de la seva condició de canal global massiu de target *teen* i no tant *teen*, de plataforma de llançament simultani d'artistes i pallasos; i d'escenari exhibicionista del consumidor per defecte, ara creador de continguts. I per aquest motiu, l'únic que calia era aglutinar i posar en escena a tota una colla d'artistes inesperats i *showmen* potencials, tots ells sorgits de l'anonimat, i servir-los espectacularment als seus fans i seguidors.

Dit i fet: tant l'acurada realització com el muntatge escènic no tenen res a envejar a les grans superproduccions musicals dels grans cantants del moment. El pla seqüència inicial, d'una complexitat tècnica gens menyspreable, ressegueix la voluptuosa figura vehicular de la cantant pop Katy Perry, acompanyada d'algunes icones emblemàtiques del Tub, fins arribar a l'escenari principal. Un cop atrapat visceralment l'espectador virtual, se succeeixen un enfilall d'actuacions i *performances* intimistes, més pròpies de la *stand-up comedy* nord-americana, alternades amb petites peces d'animació o muntatges d'exhibició acrobàtica a l'exterior. És a dir, un directe absolutament clàssic, on prima una planificació multicàmera clarament funcional i d'estètica *MTV*, que serveix a l'espectacle multiforme i hedonista que és YouTube Live, paradigma d'allò *cool*.

2. El teòric cultural Paul Virilio exposa al seu assaig breu *The perspective of Real Time* (1997) tot un entramat de preocupacions i inquietuds respecte a la dromologia. La

dromologia –o la ciència de la velocitat– és un concepte encunyat pel mateix autor, qui assenyala una manca de perspectiva i relativisme temporals respecte a la societat i la seva relació amb els *mass-media*. El seu discurs esdevé profètic en el moment en què anuncia i exemplifica una mutació perceptiva del temps i l'espai a causa dels mitjans audiovisuals, les seves especificacions tècniques, i la seva filosofia de la immediatesa i el present fugaç.

Virilio elucubra una tesi sobre la mutació temporal, autèntic eix vertebrador del pensament dromològic: del temps cronològic o temps històric i narratiu, al cronoscòpic o immediat. De fet, hi proposa una analogia esclaridora amb el mode de lectura d'un rellotge analògic i un de digital. Al primer, localitzem espacialment les busques en relació al cercle horari de dotze hores. El digital, en canvi, ens mostra contínuament i instantàniament l'hora exacta de l'instant de lectura.

D'aquesta manera, i per extensió i aplicació de l'anomenat temps real o *real-time*, l'individu passarà a viure i consumir immers en el present: alienat temporalment, oblidant passat i futur, i perdent una perspectiva cronològica de l'entorn. A més a més, l'esclavitud vers la pantalla –font única de coneixement– comporta alhora una pèrdua dels referents espacials i lumínics del món real. La construcció de la realitat es basaria, doncs, en reconstruccions simulades, televisades en dues dimensions, mentre emeten una llum pròpia i artificial que no es correspon amb la llum solar de l'exterior.

3. A propòsit de Virilio, Youtube s'entronca directament amb els símptomes imminents que pronostica el teòric, però apuntant algunes contradiccions. Només cal fixar-se en la mateixa naturalesa d'aquest *metacanal* de continguts. Què ens ofereix? Tot i més, en constant acumulació. YouTube s'ha convertit en un magatzem incommensurable de tot tipus de productes audiovisuals, ja sigui agrupant formes consolidades –el curtmetratge, el videoclip, la ficció seriada fragmentada, el documental, els *highlights* televisius– o propiciant la irrupció de nous formats inclassificables: videoblogs de tot tipus, exhibicions eròtiques amateur per correspondència, experiments formals de

reedició i reinterpretació de material d'arxiu... o testimonis seqüencials dels grans esdeveniments de la història majúscula i íntima – una mena de periodisme de la vivència en primera persona.

Si bé que el consum i les audiències de YouTube s'articulen, com en la televisió, al voltant del present immediat i les modes nascudes del boca-orella virtual, hem de tenir molt present que tots els seus continguts queden emmagatzemats *ad infinitum*. Els primers anys d'història del Tub conformen un tot indissoluble i imprecís, un calaix de sastre on s'hi aboca la glòria i les deixalles internàutiques de la humanitat, on ja no importa el seu context espaciotemporal, sinó el contingut per ell mateix i els continguts que s'hi relacionen.

Els usuaris obvien qualsevol referència contextual –que hi són– per pura inèrcia del visionat acumulatiu, i les noves fornades de públic percebran temporalment de la mateixa manera l'últim vídeo absurd de moda junt amb les antigalles mítiques de la història passada, com l'animaló de mirada dramàtica o el ballarí de xiclet. El contingut prevaldrà eternament –a menys que algun grup crono-terrorista atempti contra els servidors mundials de YouTube– i la història, el temps, la cronologia del consum audiovisual... tots ells desapareixeran paulatinament. I si el futur del consum televisiu passa per la seva reconversió cap a l'estil YouTube, arribarà el dia en què tot l'audiovisual estarà format per un caos exponencial de peces i formats breus i impactants.

D'aquesta manera, un esdeveniment com *YouTube Live* ens resulta recargoladament irònic: sota la forma del *real-time*, però condemnat a l'emmagatzematge sempitern. Així doncs, el recorregut vital de YouTube sembla convergir amb els auguris de Virilio, amb una diferència: el consum no solament serà immediat i posteriorment oblidat, sinó circular i reiteratiu, formant un amalgama dins el no-temps. Referències contextuais o temporals com les del primer paràgraf d'aquest escrit hauran de mutar cap al present perenne. I qui sap si, en resposta al clima d'aquesta època, els cronògrafs –ofici hipotètic que m'acabo d'inventar– seran els nous rebels, els nous guies de la cultura.